

מלחמה עם שיניים

קשה לרצות את כולם, וכמעט כל
רעיון עלול לפגוע בקבוצה
המבקשת לקדם רעיון אחר

המעצב, ההוגה רעיון לבול, חייב לנסות ולבחון את
משמעות הרעיון עבור קבוצות שונות באוכלוסייה. עם
זאת, גם נושא הנתפס כנחמד עלול להיתקל באלו
החושבים אחרת ומתנגדים למסר המובע באמצעותו.

המלחמה בעישון

בתחילת שנות השמונים הנפיקו מדינות רבות, ביוזמת האו"ם, בולי דואר שנועדו לקדם את המאבק בתופעת העישון. ככלל התמקדו הבולים בהצגת המסר שהעישון פוגע בבריאותו של המעשן, וכי בפני כל אדם עומדת הבחירה "עישון או בריאות".

עירק

צרפת

ערב הסעודית

כף ורדה

מאלי

המלחמה בעישון

כמעט כל הבולים התמקדו בהצגת מראות זוועה המדגישות את נזקי העישון ואת הפגיעה בבריאותו של המעשן. המעשן הוצג לא אחת כשלד, תוך דגש על הפגיעה החמורה הנגרמת ללב ולריאות של המעשן.

מקסיקו

אינדונזיה

ארגנטינה

פורטוגל

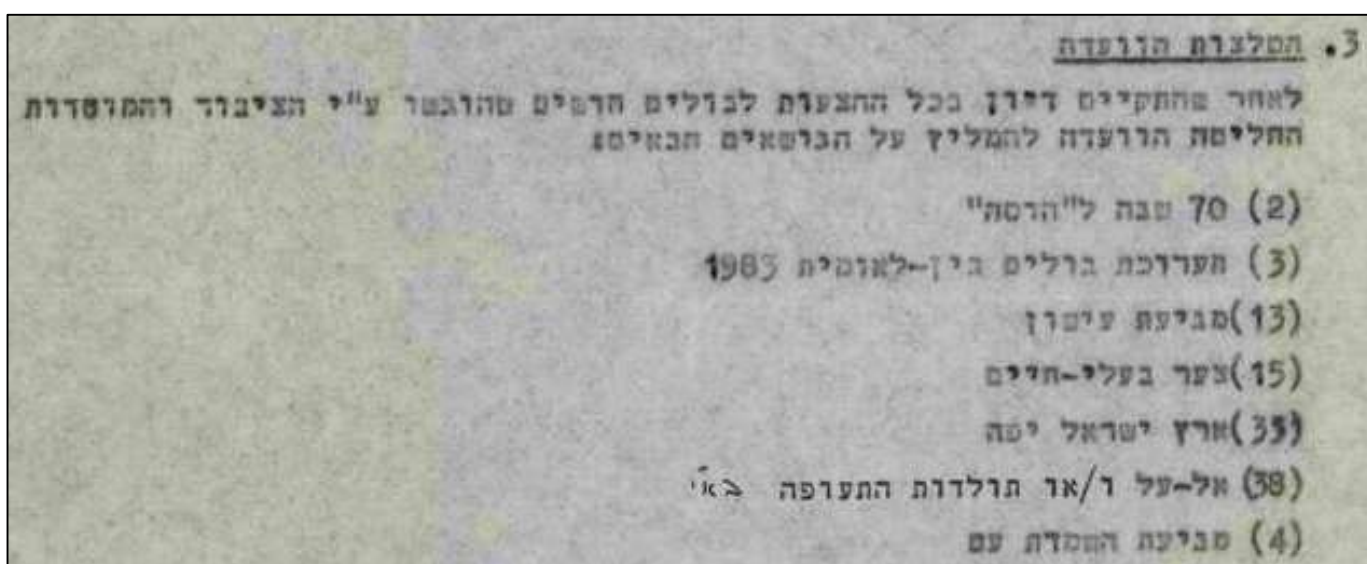

טוניסיה

הבול הישראלי למלחמה בעישון

בשנת 1980 החליט השירות הבולאי להנפיק גם הוא בול שיוקדש למלחמה בעישון. הנושא סוכם על ידי הוועדה לתכנון בולים שהתכנסה ב-6 בנובמבר 1980 בראשות מנהל השירות הבולאי, והמלצות הוועדה הועברו לאישור שר הדואר.

סיכום המלצות הוועדה לתכנון בולים, 6.11.1980

בעקבות אישור עקרוני להמשיך בתכנון הבול בנושא המלחמה בעישון, הוחלט שלא להסתפק בפנייה מוגבלת למספר קטן של מעצבים מנוסים, אלא להכריז על תחרות פתוחה בקרב תלמידי בית הספר "בצלאל". בתחרות השתתפו 260 מעצבים ותלמידי עיצוב, ובסוף שנת 1981 זכתה במקום הראשון הצעתם של נעמי ומאיר אשל.

הבול הישראלי למאבק בעישון

זה היה הבול הראשון שעוצב על ידי מאיר אשל ואשתו נעמי. לימים תיאר מאיר בראיונות שונים את הנסיבות שהובילו אותו לרעיון אותו מימש בעיצוב הבול:

"באותה תקופה הייתי מעשן כבד, ועישנתי שתי קופסאות של סיגריות טיים ביום.

ישבתי עם מספר חברים בחדר אפוף עשן סיגריות וחשבתי על רעיונות לעיצוב הבול, תוך שאני מנסה להימנע מן המובן מאליו. פתאום הבחנתי במאפרה שהייתה מונחת על השולחן כשהיא מלאה בבדלי סיגריות, ובמחשבתי על הפסוק "וכיתתו חרבותם לאתים".

רוקנתי את המאפרה, שטפתי אותה היטב, ומילאתי אותה בסוכריות צבעוניות שהיו על השולחן. הרעיון היה שאנחנו יכולים להפוך את מקור הרעל והאפר למקור של מתיקות ושמחה.

הייתי משוכנע מיד כי הרעיון הזה יזכה אותי בניצחון במכרז, ואכן כך היה.

התהליך של עיצוב הבול הזה היה מיוחד עבורי, כי בעקבותיו לקחתי שתי שאיפות אחרונות - והפסקתי כליל לעשן! מאז לא נגעתי יותר בסיגריות"

הבול הישראלי למאבק בעישון

בניגוד למסרים של הפחדה וגועל שבאו לידי ביטוי במרבית הבולים שהונפקו בעולם, הבול הישראלי שידר מסר חיובי, שהודגש גם בשוברל הבול "החיים יפים יותר ללא עישון"

כעסם של רופאי השיניים

הבול החיובי שהציג חלופה לעישון לא מצא חן בעיני קבוצה של רופאי השיניים בישראל, אשר התקוממו נגד המסר שלדעתם עודד אכילת סוכריות המסכנות את בריאות השן. הם קבלו על כך שהמאפרה מולאה בסוכריות ולא בפרחים, וניסו לקדם הנפקה של בול שיעסוק במלחמה במחלות שיניים.

כדי להצביע על הסכנה שבעישון בצורה מושכת, אין צורך להראות דווקא סוכריות במאפרה. האם פרחים במאפרה אינם יפים יותר?

נשמח לראות בול שעניינו המלחמה במחלות שיניים ובמחלות חניכיים ולוותר על בול, שמעודד שימוש בסוכרים, הפוגעים הן בשן והן בבריאות כללית. אנו בטוחים, שהבול עם ציור הסוכריות לא היה מתקבל בארה"ב או באירופה, למרות "יופיו".

ד"ר י. מן, ד"ר ה. סגן-כהן
המחלקה לרפואת שיניים קהילתית

עיתון כל העיר (ירושלים), 17 ביוני 1983